



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

Розповіді про письменників важливо супроводжувати презентаціями, де слайди містять більше ілюстрацій та менше текстової інформації. Деякі слайди можуть містити гіперпосилання на відео та аудіоматеріали, розміщені на освітніх платформах та надіслані учням через захищені канали зв'язку, такі як Google Classroom чи ClassTime. Такий підхід сприяє кращому розумінню ідейно-тематичного та художнього змісту творів.

Під час онлайн-уроків вчителі-словесники також можуть використовувати завдання, що передбачають створення чатів або постерів у додатках, таких як Canva, PlayBuzz, MiGo. Вони можуть організовувати віртуальні мандрівки в музеї, аналізувати фотографії, документи та пізнавальні тексти на віртуальних дошках, таких як Padlet. Також можливе проведення онлайн-опитувань та тестів, створених за допомогою Google Forms, Online Test Pad, Poll Everywhere та інших інструментів.

Отже, сьогодні маємо достатньо велику кількість інструментів, щоб залучати учнів до процесу читання, вчити інтерпретувати твори української літератури, розуміти їх цінність.

Література

1. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи : монографія. Чернігів : РВК «Деснянська правда», 2004. 360 с.

2. Шуляр В. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція : практикоорієнтована монографія. Миколаїв : Видавництво «Ч», 2006. 96 с.

Єфремова Оксана,
старший викладач кафедри соціальних комунікацій
Маріупольський державний університет

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРОЦЕС ЗБОРУ ІНФОРМАЦІЇ ТА СТВОРЕННЯ КОНТЕНТУ

Штучний інтелект (ШІ) відіграє ключову роль у сучасному цифровому ландшафті, впливаючи на різні сфери нашого життя, включаючи процеси збору інформації та створення контенту. Зростання обсягів даних, доступних в онлайн-середовищі, спричинило необхідність в ефективних та швидких методах їх аналізу та обробки.

Оцінити переваги та недоліки застосування ШІ в освітньому процесі авторів цих тез вдалося під час практичного заняття зі здобувачами журналістського фаху з дисципліни «Мультимедійні технології». На практичних заняттях автор акцентував увагу на тому, які

нові можливості відкриває штучний інтелект і чим він може допомогти журналістам. У ході занять учасники обговорили різні кейси, вивчили на практиці передові інструменти створення контенту на основі ШІ. У ході дискусії студенти-журналісти висловили свою думку щодо того, що може замінити нейромережа в їх повсякденній та творчій роботі.

Слід наголосити, що штучний інтелект поки що не перевищує людські здібності в більшості областей. Проте вже є області, де штучний інтелект випереджає людський розум.

Усі штучні інтелекти класифікуються на три типи. Перший – штучний інтелект передбачуваний. Другий тип – генеративні моделі, що створюють щось нове: картинки, тексти, музика. Третій тип ШІ, найстаріший – це система прийняття рішень. Такі системи вже досить широко запроваджено. Наприклад, у банках рішення про видачу кредиту давно ухвалює ШІ саме цього класу [2].

Для сучасної журналістики найбільш актуальними є ШІ другого типу, які здатні генерувати текст. Окрім журналістики генеративні моделі вже надають допомогу викладачам та студентам, юристам, перекладачам та лінгвістам, співробітникам клієнтської підтримки, програмістам.

Автор наголошує, що розвиток штучного інтелекту створює професійні виклики для журналістів. Однак, як зазначається, будь-яка загроза може стати можливістю, і саме так треба сприймати цей процес. Наприклад, сама нейромережа ChatGPT, на питання про те, чи є вона загрозою, навела цитату у стилі Ілона Маска: «З генеративними технологіями ми можемо автоматизувати рутинні завдання та звільнити час для важливіших ідей». Також вона навела цитату у стилі Марка Цукерберга: «Генеративні моделі сприяють більш інтелектуальній та креативній журналістиці, не обмежуючи, а посилюючи нашу роль». І на цій думці важко не погодитися.

На питання про доцільність використання інструмента в освіті необхідно згадати, що звичайний калькулятор пройшов приблизно той самий шлях застосування в школі. Історія показала, що калькулятори стали невід’ємною частиною шкільного процесу, і без них учні вирішували набагато менше завдань. Ймовірно, ситуація з використанням штучного інтелекту в журналістиці піде тим же шляхом. Ми вважаємо, що при великій кількості ШІ ми повинні відібрати найбільш підходящі для вирішення наших завдань і навчитися ними користуватися.

Одна з значних переваг нейронних мереж полягає в їхній швидкій еволюції, зміні, яка відбувається набагато швидше, ніж оновлення навчальних програм [4].

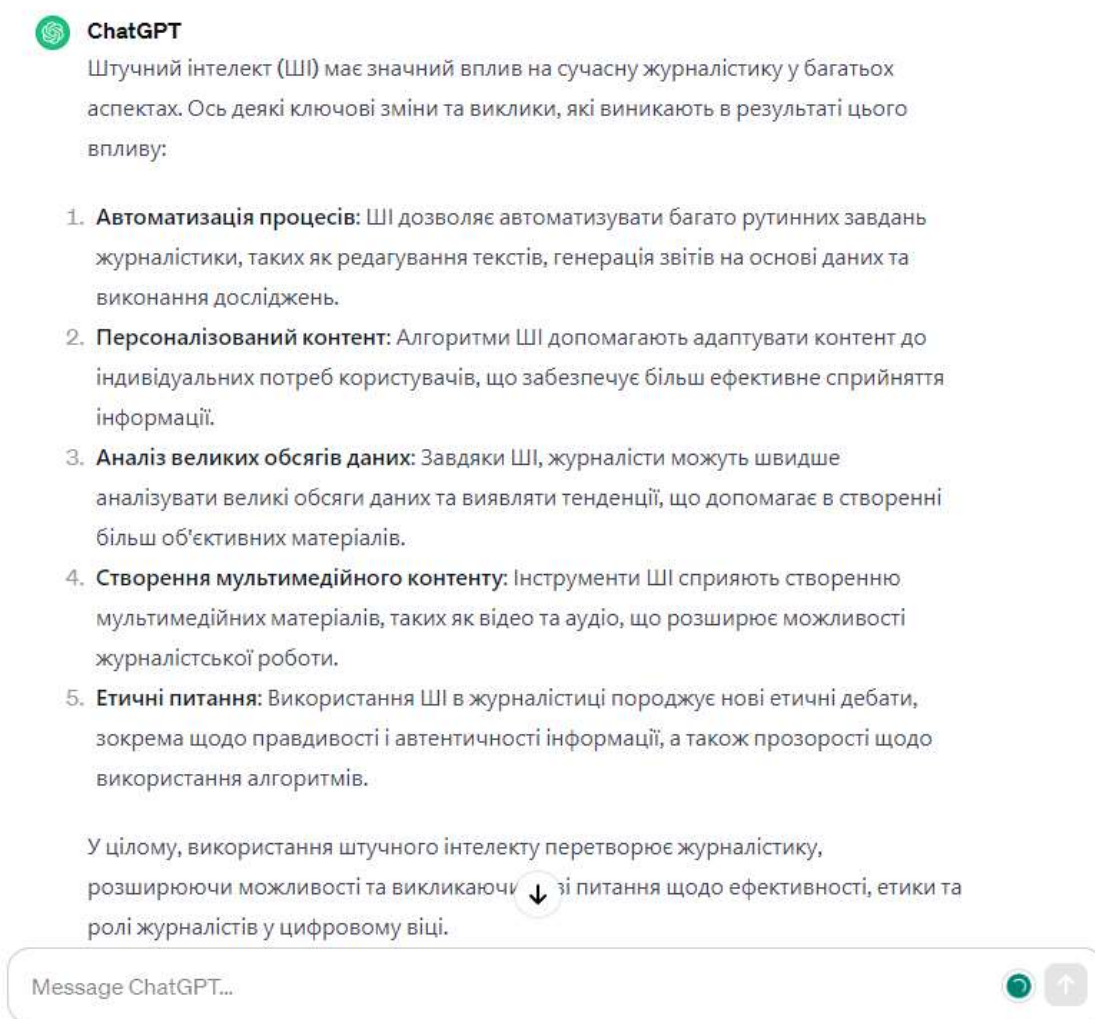
Слід зазначити, що на сьогоднішній день правовий статус нейромереж та нейроконтенту чітко не визначений. Подібний контент не може бути віднесений до

авторського, оскільки його творець – не людина. Продавати права на такий контент теж не можна [7].

У ході практичної частини студентам журналістам було детально розібрано такі кейси за участю ШІ: написання новини за певними стандартами; коротке витягнення головної інформації з прес-релізу; написання новини із диктофонного запису; пошук актуальних бекграундів; генерація картинок до новин; перевірка інформації про достовірність. Всім учасникам було надано доступ до різних нейромереж, щоб кожен зміг спробувати вирішити з їх допомогою свої робочі завдання. До них увійшли такі нейромережі як ChatGPT (робота з текстом), Midjourney та Lexica (генерація зображень), Whisper (транскрибація), Perplexity AI (пошуковик).

Наприклад, нейромережа ChatGPT на запит «Штучний інтелект та сучасна журналістика» згенерував наступний текст.

Скріншот 1.



Здобувачі, оцінюючи результат, вказали на важливість актуалізації прикладних інструментів, включаючи передові технології, такі як штучний інтелект та нейромережі.

Вони висловили намір активно та ефективно впроваджувати ці інструменти у своїй професійній діяльності.

Це свідчить про те, що ШІ і неймережі стають не просто модними ключовими технологіями, але й необхідними інструментами в сучасному процесі збору інформації та створення контенту. Їх потужний потенціал забезпечує можливість оптимізації процесів, підвищення ефективності та якості продуктів, що створюються. Використання штучного інтелекту дозволяє автоматизувати багато рутинних завдань, а також аналізувати великі обсяги даних швидше та ефективніше.

Таким чином, вплив штучного інтелекту на процес збору інформації та створення контенту виявляється надзвичайно актуальним у подальшого розвитку журналістської та творчої діяльності. Однак, адаптація ШІ до потреб викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти ще потребує додаткового вивчення.

Література

1. Бойко О. Вийшов український журнал, повністю створений за допомогою штучного інтелекту. URL: <https://chytomo.com/vyjshovukrainskyj-zhurnal-povnistiu-stvorenyj-za-dopomohoiu-shtuchoho-intelektu/> (дата звернення: 03.01.2024).

2. Вишнякова О.П. AI та освіта: як штучний інтелект вплине на шкільну освіту. LB.ua: вебсайт. 2023. 02 березня. URL: https://lb.ua/blog/olena_vyshniakova/547626_ai_osvita_yak_shtuchnij_intel_ekt.html (дата звернення: 03.01.2024).

3. Горлач П. Штучний інтелект створив тексти та ілюстрації до нового номеру українського журналу про мистецтво. URL: <https://suspilne.media/414000-stucnij-intelekt-stvoriv-teksti-ta-ilustracii-do-novogo-nomeruukrainskogo-zurnalu-pro-mistectvo/> (дата звернення: 03.09.2023).

4. Мар'єнко М.В., Коваленко В.М. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. Фізико-математична освіта. 2023. Т. 38, № 1. С. 48–53.

5. Маркус де Сейтуа. Код творчості. Як штучний інтелект учиться писати, малювати, думати / пер. з англ. К. Жуковська та Т. Турчило. Київ : ArtHuss. 2023. 320 с.

6. Примаченко І.О. Штучний інтелект в освіті: можливості, виклики та перші кроки великої адаптації. Українська правда. 2023. 76 04 серпня. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2023/08/4/255650/> (дата звернення: 02.01.2024).

7. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1556-р. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 04.01.2024).